

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวการวิเคราะห์นวนิยาย
 2. องค์ประกอบของนวนิยาย
 3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวการวิเคราะห์นวนิยาย

วรรณกรรมประเภทนวนิยายเป็นงานเขียนที่มีวรรณศิลป์และมีคุณค่าต่อสังคม การวิจารณ์หรือวิเคราะห์นวนิยายจะทำให้เห็นถึงเทคนิคการแต่งนวนิยายของผู้ประพันธ์และความคิดที่ผู้ประพันธ์แฝงไว้ในเรื่อง ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวการวิเคราะห์วิจารณ์นวนิยาย พบว่ามีนักวิจารณ์วรรณกรรมหรือนักวิจารณ์นวนิยายระดับผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวถึงหลักการในการวิจารณ์และวิเคราะห์นวนิยาย ดังนี้

วิทย์ สีวะศรียานนท์ (2518 : 213) ได้นิยามความหมายของแนวการวิจารณ์วรรณคดีว่า การวิจารณ์วรรณคดี จำเป็นต้องแยกแยะส่วนประกอบที่สำคัญและวิเคราะห์ว่ามีความไพเราะความงดงามอย่างไร ต้องให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ของงานนั้นและบอกว่าแต่ละส่วนมีความสำคัญต่องานเขียนนั้นอย่างไร

สุริวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2525, 105) อธิบายการวิจารณ์หรือประเมินค่าวรรณคดีว่า การวิจารณ์คือการตรวจสอบงานเขียนและหาความขัดแย้งในงานเขียน และวิจารณ์ว่าสอดคล้องกับสังคมจริงและชีวิตของผู้ประพันธ์หรือไม่ และให้เกณฑ์ในการศึกษาวรรณกรรมเชิงวิเคราะห์ว่า นักศึกษาที่มีจุดประสงค์ที่ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมควรทราบและเข้าใจในเรื่องดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบหลักของวรรณกรรม เป็นส่วนที่เกี่ยวกับตัววรรณกรรมโดยตรง ได้แก่ ภาษา รูปแบบ สวรรค์หรือแนวคิดของผู้ประพันธ์และกลวิธีในแง่วรรณศิลป์

2. ภาพสะท้อนชีวิตจริงที่ซ่อนอยู่ในวรรณกรรม ได้แก่ ทัศนนะ ความรู้และประสบการณ์ และรสนิยมของผู้ประพันธ์ รวมทั้งวัฒนธรรม สังคม การเมืองการปกครองและแนวโน้มด้านศิลปะในสมัยนั้น เป็นต้น

กุหลาบ มลลิกะมาส (2520) กล่าวว่า งานเขียนของวรรณกรรมต้องมียุคประกอบที่เป็นเอกภาพ ได้แก่ สารัตถะ ฉาก ตัวละคร บทสนทนา เป็นต้น และให้หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์และการประเมินคุณค่าของวรรณคดีว่า

1. การแบ่งส่วนย่อยต่างๆ ที่ประกอบกันเข้าเป็นวรรณคดีฉบับนั้น ๆ เช่น โครงเรื่อง สารัตถะ ตัวละคร บทสนทนา ฉาก กลวิธีแต่งและสไตล์การแต่ง เป็นต้น
2. การอธิบายลักษณะของส่วนย่อยต่างๆ มีความเด่นหรือด้อยซึ่งจะส่งผลให้วรรณคดีเรื่องนั้นมีความดีหรือด้อยเพราะส่วนใด
3. พิจารณาให้เห็นจุดประสงค์สำคัญ หลักการหรือกลวิธีหรือวิธีการสำคัญที่ผู้แต่งนำมาใช้
4. พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ในวรรณคดีเรื่องนั้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงความกลมกลืน ความแตกต่าง หรือความขัดแย้งระหว่างส่วนเหล่านั้น

เจือ สตะเวทิน (2518, 134) ได้เสนอหัวข้อการวิเคราะห์นวนิยายดังต่อไปนี้

1. ความคิดของเรื่อง
2. โครงเรื่อง
3. ตัวละคร
4. ฉาก
5. บทสนทนา
6. ท่วงทำนองเขียนของผู้แต่ง

ธวัช ปุณโณทก (2527, 141 - 145) อธิบายถึงองค์ประกอบของนวนิยาย ดังนี้

1. เนื้อเรื่อง
2. ฉาก
3. การลำดับเรื่อง
4. ความคิดเห็นของผู้แต่ง
5. การสร้างตัวละคร
6. การปิดเรื่อง

จากหลักการวิเคราะห์นวนิยายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการวิเคราะห์วิจารณ์นวนิยายตามแนววิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมได้ เนื่องจากนวนิยายเป็นวรรณกรรมชนิดหนึ่งซึ่งมีลักษณะเดียวกันกับวรรณกรรมอย่างเต็มตัว ดังนั้นประเด็นสำคัญในการวิเคราะห์ดังนี้

1. โครงเรื่อง
2. แก่นเรื่องหรือแนวคิด
3. ฉากหรือบรรยากาศ
4. ตัวละคร
5. บทสนทนา
6. รูปแบบของนวนิยาย
7. เนื้อเรื่อง
8. ลักษณะคำประพันธ์
9. ศิลปะการแต่ง
10. การลำดับเรื่อง

ดังที่กล่าวมาในบทที่ 1 คำขึ้นชมที่มีต่อนวนิยายจีน เรื่อง เมืองชายแดน ส่วนใหญ่จะเจาะจงในด้านองค์ประกอบ เช่น โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ฉาก ตัวละครและบทสนทนา และผู้วิจัยเห็นด้วยกับชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิช ว่า การวิเคราะห์นวนิยายให้ถึงแก่นแท้นั้นจึงต้องเริ่มวิเคราะห์จากองค์ประกอบสำคัญก่อน แล้วค่อยวิเคราะห์ถึงรูปแบบ เนื้อเรื่อง ศิลปะการแต่ง ลักษณะคำประพันธ์และคุณค่าของนวนิยายเป็นต้น

ผู้วิจัยจึงตัดสินใจวิเคราะห์ในองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้านนี้ ได้แก่

1. แก่นเรื่องหรือแนวคิด
2. ตัวละคร
3. ฉาก
4. บทสนทนา
5. โครงเรื่อง

องค์ประกอบของนวนิยาย

การแยกนวนิยายเป็นส่วนหรือองค์ประกอบและการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของนวนิยายเป็นวิธีการศึกษานวนิยายที่ละเอียด ทำให้เห็นถึงคุณภาพของนวนิยายอย่างชัดเจนว่ามีความโดดเด่นหรือมีข้อบกพร่องอย่างไรบ้าง ผู้วิจัยจึงศึกษาองค์ประกอบของนวนิยายดังนี้

แก่นเรื่องหรือแนวคิด

แก่นเรื่อง คือ ความคิดเห็นของผู้ประพันธ์มีต่อเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือความขัดแย้งในสังคมเป็นต้น หรือปรัชญาที่ผู้ประพันธ์เชื่อถือไว้แต่ผู้ประพันธ์มักจะไม่แสดงออกโดยตรงโดยมีคำบรรยาย

ในนวนิยาย แต่ละผ่านคำพูดของตัวละครหรือพฤติกรรมของตัวละครแสดงออกมาโดยอ้อม เกี่ยวกับแก่นเรื่อง มีผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็น ดังนี้

กุหลาบ มลลิกะมาส (2520,97-139) กล่าวถึง สารัตถะหรือแก่นเรื่อง (theme) เป็นแนวคิดสำคัญของเรื่อง หมายถึง ทศนะที่ผู้แต่งมีต่อโลกและชีวิตอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ซึ่งผู้แต่งมีเจตนาที่จะนำเสนอแก่ผู้อ่านปรับปรุงตนเองหรือสังคม โดยแฝงไว้ในเนื้อเรื่อง ไม่มีคำบรรยายบอกโดยตรง ซึ่งผู้อ่านต้องไปศึกษาและพิจารณากันเอง

นพ ปาละกวงศีณ อยุรยา (2519,11) ได้กล่าวถึงหลักการวิเคราะห์แก่นเรื่องว่า

การค้นคว้าและพิจารณาแก่นเรื่องมีความยากและความง่ายพอ ๆ กัน ที่ง่ายอาจเพราะแก่นเรื่องได้ปรากฏในชื่อเรื่อง หรือผู้แต่งมีคำบรรยายที่ไม่มากนักแต่สามารถบอกถึงแก่นเรื่องโดยตรง แต่นักเขียนที่มีฝีมือมักจะให้แก่นเรื่องแฝงไว้ในเรื่องและให้ผู้อ่านไปศึกษาและพิจารณาว่า วัตถุประสงค์ของเรื่องคืออะไร ผู้แต่งต้องการสื่อแนวคิดที่มีต่อชีวิตหรือสังคมอย่างไร โดยศึกษาพิจารณาจากบทสนทนาจากความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่อง จากเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือจากวิธีการเสนอแนวคิด แก่นเรื่องมักจะเกี่ยวข้องกับชีวิต ความรัก ความตาย เป็นต้น

ผู้วิจัยเห็นว่า แก่นเรื่องเป็นแก่นหลักสำคัญของนวนิยายซึ่งซ่อนไว้ในเรื่องตั้งแต่แรกจนจบผ่านการจัดวางโครงเรื่อง เปรียบเสมือนเป็นจิตวิญญาณของมนุษย์ ถึงสวามิฉันและเครื่องประดับทั้งสวยทั้งแพงแค่ไหนก็ตาม ถ้าไม่มีจิตวิญญาณก็ไม่มีชีวิตชีวา แก่นเรื่องสามารถกระทบถึงคุณค่าของนวนิยาย โดยเฉพาะด้านคุณค่าทางสังคม ดังนั้นการวิเคราะห์แก่นเรื่องของนวนิยายจะช่วยให้เห็นถึงคุณค่าของนวนิยายเป็นอย่างมาก

ฉากหรือบรรยากาศของเรื่อง

ฉาก (setting) เป็นองค์ประกอบสำคัญอีกอย่างหนึ่งของนวนิยาย มีบทบาทที่ช่วยผู้อ่านได้บรรยากาศของเรื่อง เข้าใจถึงตัวละครและแก่นเรื่องให้มากขึ้น และเสริมให้ตัวละครและแก่นเรื่องเป็นไปอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้รวบรวมความคิดเห็นของผู้ทรงวุฒิที่เกี่ยวกับฉาก ดังนี้

อุดม หนูทอง (2522 : 111 - 114) ได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของฉากว่า ฉาก คือ สถานที่ เวลา บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏในเหตุการณ์ ฉากมีความสำคัญต่อความสมจริงของตัวละคร การสร้างฉากที่ดีไม่เพียงแต่มีบทบาทที่นำผู้อ่านเข้าถึงบรรยากาศในเรื่องอย่างรวดเร็ว แต่ยังทำให้ตัวละครมีชีวิตชีวาและสมจริงน่าเชื่อถือ ผู้แต่งควรเลือกฉากที่มีบรรยากาศเข้ากับเนื้อเรื่อง และฉากที่สามารถช่วยในการดำเนินเรื่อง อีกอย่างหนึ่งคือ ควรมีคำบรรยายฉากที่ละเอียดและสามารถให้ความรู้สึกแก่ผู้อ่านเพื่อบรรลุเป้าหมายได้

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2512, 3) กล่าวถึงฉากว่า ฉากในนวนิยายแตกต่างจากฉาก ตัวละคร คือฉากละครสามารถดำเนินด้วยบทสนทนาหรือพฤติกรรมของตัวละคร แต่ฉากในนวนิยายนั้นมี

เพียงคำบรรยายที่เป็นถ้อยคำสำนวนเพื่อความโนภาพหรือกล่าวถึงภูมิหลังของสังคมในสมัยนั้นหรือประวัติของตัวละครในเรื่องเป็นรายละเอียด ซึ่งอาจเป็นพลังที่ทำให้ตัวละครมีพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งและทำให้เรื่องดำเนินต่อไปได้

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2537,142) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างฉากของผู้แต่ง ดังนี้

1. สร้างฉากให้เหมือนจริง ซึ่งผู้แต่งต้องมีความรู้ที่กว้างขวาง ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา วิทยาศาสตร์และธรรมชาติวิทยา เป็นต้น

2. สร้างฉากตามอุดมคติ ผู้แต่งจะสร้างฉากด้วยความปรารถนาที่ดีต่อตัวละคร บางทีจะสร้างทั้งฉากทั้งสองอย่างเสนอผู้อ่านเพื่อให้ผู้อ่านได้เปรียบเทียบเอง ได้แก่ ฉากที่เป็นอุดมคตินี้และฉากที่มีความเหมือนจริง

3. สร้างฉากให้มีลักษณะเหนือจริง วิธีนี้มักจะใช้ในจุดสูงสุดหรือตอนจบเพื่อบ่มบอถึงแก่นเรื่อง และเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านและให้ความรู้สึกตื่นเต้นทางอารมณ์

จากความคิดเห็นของผู้ทรงวุฒิที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ฉาก คือ สถานที่และกาลเวลาที่ตัวละครมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างตัวละครหลายตัวละคร ซึ่งยึดตัวละครเป็นหลัก เพื่อเปิดเผยบุคลิกหรือความคิดของตัวละคร หรือสื่อถึงแก่นเรื่องโดยตรงหรือโดยนัย หรือให้ผู้อ่านได้บรรยากาศที่สอดคล้องกับนวนิยาย ฉากจึงไม่เพียงแต่หมายถึงสถานที่หรือกาลเวลาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงเจตนาของผู้ประพันธ์ การวิเคราะห์ฉากจึงต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างฉากกับตัวละคร ฉากและแก่นเรื่อง หรือฉากและเจตนาของผู้ประพันธ์

ตัวละคร (Character)

ตัวละคร หมายถึง รายบุคคลที่ผู้ประพันธ์สร้างขึ้นในนวนิยายด้วยจินตนาการหรือบนฐานที่มีตัวจริงในโลกจริง ผู้ประพันธ์อาจเลือกส่วนที่ประทับใจในรายบุคคลหลายบุคคลจริงนั้นให้ผสมผสานเป็นตัวละครหนึ่งเดียวกันอย่างลงตัว ในนวนิยายอมตะนั้น ผู้อ่านอาจลืมนิยายเรื่องไป หรือลืมนิยายเรื่องไป หรือลืมนิยายไป แต่จดจำตัวละครไว้ได้เสมอ โดยเฉพาะตัวละครเอก บุคลิกของตัวละครนั้นอาจขัดแย้งกันได้ มีทั้งด้านลบและด้านบวก ซึ่งเป็นความขัดแย้งภายในจิตใจ ตัวละครเอง ก็จะสมจริงและงูใจผู้อ่าน ผู้วิจัยได้รวบรวมคำอธิบายจากนักวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมที่ได้กล่าวถึงตัวละครไว้ ดังนี้

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2520, 101) ได้ให้ความหมายแก่ตัวละครและเสนอข้อพิจารณาในการสร้างตัวละครว่า ตัวละคร คือ ผู้มีบทบาทในเรื่อง ตัวละครไม่เพียงแต่หมายถึงมนุษย์เท่านั้นยังสามารถกำหนดสัตว์ พืช หรือสิ่งของอย่างใดอย่างหนึ่งให้เป็นตัวละครได้อีกด้วย ซึ่งกำหนดให้สิ่งเหล่านี้มีพฤติกรรมและความคิดเหมือนมนุษย์ด้วย ถึงแม้ว่าตัวละครเป็นมนุษย์แล้ว หากแต่ก็ไม่ใช่

เป็นรายบุคคลจริง มิฉะนั้นเรื่องนี้ก็ไม่เชิงเป็นนวนิยายแต่เป็นจดหมายเหตุหรือหรือพงสาวดารไปแล้ว เมื่อผู้แต่งสร้างตัวละคร ควรจะพิจารณาตามหัวข้อต่อไปนี้

1. จะสร้างตัวละครเป็นตัวละครที่มีลักษณะมิติเดียว (Flat Character) หรือมีลักษณะหลายมิติ (Round Character) ตัวละครที่มีลักษณะมิติเดียวเป็นตัวละครที่คงนิยายตลอดเรื่อง และตัวละครที่มีลักษณะหลายมิติเป็นตัวละครสมจริงที่มีความรู้สึก ความคิด อารมณ์หรือนิสัยเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ที่กำลังหัดเขียนนวนิยายมักจะสร้างตัวละครที่มีลักษณะมิติเดียว และนักเขียนผู้จัดเจนมักจะสร้างตัวละครที่มีลักษณะหลายมิติ

2. การสร้างตัวละครให้สมจริงควรจะกำหนดตัวละครให้มีความต้องการต่าง ๆ เหมือนมนุษย์จริงตามหลักจิตวิทยา เช่น ความต้องการความรัก ความต้องการเป็นเจ้าของ ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการได้รับยกย่องนับถือ เป็นต้น

3. จะสร้างตัวละครเป็นตัวละครสถิต (Static Character) หรือตัวละครพลวัต (Dynamic Character) ตัวละครสถิตหมายถึงตัวละครที่มีบทบาทและบุคลิกภาพคงที่ตลอดเรื่อง และตัวละครพลวัตหมายถึงตัวละครที่มีบทบาทและบุคลิกภาพที่ไม่คงที่ ตัวละครมีการปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพ นิสัยหรือทัศนคติตามความต้องการของผู้ประพันธ์

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2537,123-129) ได้กล่าวถึงวิธีการแนะนำตัวละคร ไว้ 2 วิธี ดังนี้

1. วิธีการแนะนำโดยตรง ได้แก่ วิธีที่ผู้แต่งบรรยายถึงตัวละครอย่างละเอียด รวมถึงบุคลิกลักษณะ คุณสมบัติและประวัติ เป็นต้น หรือจัดให้ตัวละครตัวอื่นสนทนากันหรือมีความคิดเกี่ยวกับตัวละครตัวนั้น

2. วิธีการแนะนำโดยอ้อม ได้แก่ วิธีที่ผู้แต่งบรรยายถึงพฤติกรรม ความคิดของ ตัวละคร หรือจัดบทสนทนาระหว่างตัวละครตัวนั้นกับตัวอื่นกัน

จากข้อมูลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการวิเคราะห์ตัวละครให้ลึกซึ้งถึงแก่นนั้น อาจวิเคราะห์ได้จากด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์ผ่านด้านฉากซึ่งเป็นภูมิหลังของตัวละครในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพราะผู้ประพันธ์มักจะจัดฉากเพื่อสะท้อนถึงจิตใจหรือความคิดของตัวละคร

2. วิเคราะห์ผ่านเหตุการณ์ที่มีตัวละครร่วมกัน เพราะบุคลิกภาพของตัวละครตัวละครแต่ละตัว หรือความขัดแย้งระหว่างบุคลิกภาพที่แตกต่างกันระหว่างตัวละคร เป็นสาเหตุที่เหตุการณ์ได้เกิดขึ้น

3. วิเคราะห์ผ่านคำบรรยายที่ผู้ประพันธ์ได้บรรยายถึงตัวละคร เช่น คำบรรยายที่เกี่ยวกับหน้าตา พฤติกรรม คำพูด หรือความคิดต่าง ๆ ในใจของตัวละคร

บทสนทนา (dialogue)

บทสนทนา หมายถึง การสนทนาระหว่างตัวละครหรือการสนทนาในใจตัวละครเอง ซึ่งบทสนทนาระหว่างตัวละครนั้นมักจะระหว่างตัวละครสองตัว แต่ก็อาจระหว่างหลายตัวละครได้ และการสนทนาในใจตัวละครเองหมายความว่า ความคิดในใจตัวละคร คือตัวละครสนทนากับตนเอง บทสนทนานับเป็นองค์ประกอบของนวนิยาย ที่ขาดไม่ได้ สามารถบ่งบอกถึงภูมิหลัง ความคิด บุคลิกภาพ ท่วงที เป็นต้น และผลักดันให้เรื่องดำเนินต่อไปได้ มีผู้ทรงวุฒิได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทสนทนาของนวนิยาย ดังนี้

กุหลาบ มลลิกะมาส(2520,114) ได้สรุปวัตถุประสงค์ในการเขียนบทสนทนาไว้ ดังนี้

1. เพื่อช่วยในการดำเนินเรื่อง แทนคำบรรยายจากผู้แต่ง
2. เพื่อช่วยบอกบุคลิกลักษณะของตัวละคร
3. เพื่อช่วยให้เนื้อเรื่องไม่ซ้ำกัน
4. เพื่อสร้างความเหมาะสมกับบริบทหรือฐานะของตัวละคร ทำให้ตัวละครมีความสมจริง
5. เพื่อสร้างสุนทริยรสทางวรรณศิลป์และความสนุกสนานให้แก่ผู้อ่าน

สมพร มินตะสูตร (2525 : 967) ได้ให้ความหมายบทสนทนาและกล่าวถึงหน้าที่ของบทสนทนาว่า บทสนทนา คือ การโต้ตอบระหว่างตัวละคร บทสนทนาที่แต่งขึ้นจะเป็นส่วนช่วยในการเข้าใจบุคลิกลักษณะของตัวละครนั้น ๆ ได้ บทสนทนาที่ดีนั้นต้องมีความเหมาะสมกับสถานภาพหรือโอกาส และต้องมีความเหมาะสมกับนิสัยและอารมณ์ของตัวละครอีกด้วย ซึ่งบทสนทนามีหน้าที่ในเรื่องดังนี้

1. เป็นเครื่องช่วยให้เรื่องดำเนินการต่อไปได้
2. ให้คติเตือนใจและข้อคิดสอนใจด้วย
3. เป็นสื่อส่วนกลางที่สื่อความคิดระหว่างตัวละครด้วยกัน
4. ให้เกิดจินตภาพที่สร้างสรรค์
5. สามารถเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงบุคลิกนิสัยของตัวละคร
6. ทำให้บรรยากาศในเรื่องมีการเปลี่ยนแปลง มีลักษณะหลากหลาย

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นด้วยกับความคิดเห็นทั้งหมดที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นและกล่าวโดยสรุปว่า การวิเคราะห์บทสนทนาสามารถช่วยเข้าใจบุคลิกนิสัยของตัวละครได้ เนื่องจากเมื่อตัวละครมีการสนทนากัน คำพูดของตัวละครแต่ละตัวนั้นล้วนสอดคล้องกับความคิด บุคลิก ประสพการณ์หรือฐานะของตนซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัว แต่บทสนทนาในนวนิยายไม่ใช่บทสนทนาที่ใช้ในชีวิตจริง ถึงแม้นวนิยายเรื่องนั้นอาจได้กล่าวถึงชีวิตประจำวันก็ตาม ถ้าผู้ประพันธ์นำบทสนทนาธรรมดาที่ใช้ในชีวิตประจำวันชีวิตจริงนั้นไปใช้ในนวนิยายจะทำให้ไม่มีรสชาติในเนื้อเรื่องและไม่

เข้าใจผู้อ่าน แต่ถ้าผู้ประพันธ์จัดบทสนทนาอย่างที่ใช้ในบทเรียงความที่อาจเป็นภาษาทางการหรือสละสลวย ก็ไม่สมจริงเพราะในชีวิตจริงไม่มีใครจะพูดเช่นนี้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าการพิจารณาบทสนทนาต้องคำนึงถึงประเด็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. บทสนทนาสมจริงหรือไม่ เช่นบทสนทนาเหมาะสมกับบริบทหรือฐานะของตัวละครแต่ละตัวหรือไม่ อย่างไร

2. บทสนทนาสามารถบ่งบอกถึงบุคลิกลักษณะเด่นของตัวละครหรือไม่ อย่างไร

3. บทสนทนาช่วยในการดำเนินเรื่องหรือไม่ อย่างไร

โครงเรื่อง

โครงเรื่องเป็นกระบวนการที่ผู้ประพันธ์นำตัวละคร เหตุการณ์และข้อมูลต่าง ๆ มาจัดลำดับเรียบเรียงตามความสำคัญต่อการสื่อเจตนาของผู้ประพันธ์อย่างมีเหตุผล รวมถึงการสร้างตัวละครโครงเรื่อง ฉากและบทสนทนาเป็นต้น มีผู้ทรงวุฒิได้กล่าวถึงโครงเรื่องของนวนิยายหรือวรรณกรรมไว้ ดังนี้

ประทีป เหมือนนิล (2519 : 81 - 86) ได้นิยามความหมายของโครงเรื่อง โครงเรื่องใหญ่และโครงเรื่องย่อย ดังนี้

โครงเรื่อง คือ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีระเบียบ และมีบทบาทในการผลักดันเรื่องให้ดำเนินต่อไปได้ โดยมีความขัดแย้งต่าง ๆ ได้เกิดขึ้นระหว่างเหตุการณ์ ซึ่งทำให้เข้าใจผู้อ่านและติดตามเรื่อง โครงเรื่องของนวนิยายสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. โครงเรื่องใหญ่ (Main Plot) เป็นจุดสำคัญของเรื่อง คือการดำเนินเรื่องที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาความขัดแย้งหลัก

2. โครงเรื่องย่อย (Sub Plot) เป็นตัวประกอบกับโครงเรื่องใหญ่ คือความขัดแย้งย่อย ๆ ที่แทรกหรือซับซ้อนอยู่ในโครงเรื่องใหญ่ ทำให้โครงเรื่องใหญ่เป็นไปอย่างสมบูรณ์ มีบทบาทในการผลักดันเรื่องให้ดำเนินต่อไปพร้อมกับโครงเรื่องใหญ่ ซึ่งโครงเรื่องย่อยไม่ได้มีอยู่ในทุกเรื่อง

ศรีวิภา จรูญโรจน์ ณ อยุธยา (2518, 70) กล่าวถึงองค์ประกอบของโครงเรื่องไว้ ดังนี้

1. การเปิดเรื่อง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของเรื่อง วิธีการเปิดเรื่องมีหลายรูปแบบ เช่น การเปิดเรื่องโดยการเล่าเรื่อง การเปิดเรื่องโดยการตั้งคำถาม บทกลอน หรือเหตุการณ์บางตอนในเรื่อง ซึ่งต้องทำให้เนื้อหาที่น่าสนใจและชัดเจน สามารถทำให้ผู้อ่านติดตามได้

2. การผูกปม วิธีการผูกปมนั้นก็มีหลายรูปแบบ เช่น การผูกปมกับตัวเอง (Man against himself) การผูกปมให้ตัวละครขัดแย้งกับสิ่งแวดล้อม (Man against environment) และการผูกปมกับคู่กรณีหรือตัวร้ายในเรื่อง (Man against man) เป็นต้น การผูกปมเป็นการสร้างความขัดแย้งหรือปัญหาขึ้นในเรื่อง ซึ่งสามารถสร้างความนิยมให้แก่ผู้อ่าน

3. การหน่วงเรื่อง เป็นวิธีการที่จูงใจผู้อ่านให้ติดตามในการดำเนินเรื่อง เกิดความอยากรู้ว่าตัวละครจะเจอกับปัญหาอะไรอีก ตัวละครแก้ปัญหาอย่างไร และตอนจบเป็นอย่างไร

4. จุดสุดยอด เป็นจุดสูงสุดของความขัดแย้งหลักหรือจุดรวมของความขัดแย้งหลายอย่างในเรื่อง ซึ่งสามารถแก้ปมปริศนาที่เกิดขึ้นในใจของผู้อ่านได้

5. การคลายปม มักจะอยู่ท้ายสุดของเรื่องที่เป็นตอนจบ โดยกล่าวถึงทางออกที่ตัวละครคลี่คลายหรือแก้ไขปัญหาลงไปอย่างหนึ่ง

สแตนตัน(Stanton 1965, 18 อ้างจาก รัชญา สังขพันธานนท์ 2539, 168) กล่าวถึงความขัดแย้งของนวนิยายว่า ความขัดแย้งต่าง ๆ อาจแบ่งออกได้เป็นความขัดแย้งภายนอกและความขัดแย้งภายใน ดังนี้

1. ความขัดแย้งภายนอก (External Conflict) ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างตัวละคร หรือระหว่างตัวละครกับธรรมชาติหรือสังคม

2. ความขัดแย้งภายใน (Internal Conflict) หมายถึง ความขัดแย้งภายในจิตใจของ ตัวละครเอง เช่น อารมณ์ ความหวัง ความเป็นห่วง ความรักหรือความเกลียดชัง เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปว่าโครงเรื่อง มักจะประกอบด้วยโครงเรื่องใหญ่และโครงเรื่องย่อย หมายถึง กระบวนการที่เหตุการณ์หลาย ๆ เหตุการณ์เกิดขึ้น ขยาย คลี่คลาย จนเข้าสู่ตอนจบโดยมีความขัดแย้งต่าง ๆ ปรากฏขึ้นระหว่างตัวละครด้วยกันเอง หรือระหว่างตัวละครกับสังคม เป็นต้น ซึ่งความขัดแย้งในนวนิยายเป็นปัจจัยสำคัญของโครงเรื่องและยังเป็นแรงบันดาลใจที่ผลักดันให้โครงเรื่องดำเนินต่อไปได้ ความขัดแย้งระหว่างตัวละคร และบุคลิกของตัวละครแต่ละตัวนั้นยังสามารถกำหนดแนวโน้มของตอนจบได้อีกด้วย การวิเคราะห์โครงเรื่องจึงต้องวิเคราะห์ถึงระดับของโครงเรื่องและความขัดแย้งต่าง ๆ ดังนี้

การวิเคราะห์ระดับของโครงเรื่อง ได้แก่ วิเคราะห์ว่าในเรื่องมีโครงเรื่องย่อยหรือไม่ หากมีโครงเรื่องเดียว พิจารณาว่าโครงเรื่องนั้นสมบูรณ์หรือไม่ หากมีโครงเรื่องย่อย พิจารณาว่าโครงเรื่องใหญ่สัมพันธ์กับโครงเรื่องย่อยอย่างไร ทำให้ผู้อ่านลืบนหรือไม่

ส่วนการวิเคราะห์ความขัดแย้งในเรื่องควรพิจารณาดังข้อต่อไปนี้

1. ความขัดแย้งภายนอก รวมถึงความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับตัวละคร ระหว่างตัวละครกับสิ่งแวดล้อมและสังคม

2. ความขัดแย้งภายใน หมายถึงความขัดแย้งภายในจิตใจตัวละครเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์นวนิยายและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์นวนิยายจีน เรื่อง เมืองชายแดน ดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์นวนิยาย

นันทน์ภัส พิมพะนิตย์ (2553) ได้ศึกษากลวิธีการนำเสนอและมุมมองทางสังคมในนวนิยายรักของพนมเทียน ผลการวิจัยพบว่านวนิยายรักของพนมเทียนได้กำหนดองค์ประกอบของนวนิยายอย่างให้มีเอกภาพ เช่น ด้านโครงเรื่อง ด้านแก่นเรื่อง ด้านตัวละคร ด้านฉากและบรรยากาศและวิธีการเล่าเรื่อง ทำให้นวนิยายรักของเขาน่าสนใจและน่าติดตาม ส่วนด้านการใช้ภาษา พนมเทียนสามารถสื่อความหมายและอารมณ์ต่าง ๆ เช่นความไม่พอใจ ความปลื้มปิติใจ ความสุขใจ ความทุกข์ใจและการให้กำลังใจ ด้วยภาษาที่มีลีลาหลายแบบ เช่น แบบเรียบ ๆ แบบเข้มข้นและแบบสละสลวยโวหารอภิปรายและโวหารเทศนา และมีสำนวนโวหารที่หลากหลาย เช่น โวหารบรรยาย โวหารอธิบาย โวหารพรรณนา โวหารอภิปรายและโวหารเทศนา รวมถึงการใช้คำราชาศัพท์ ภาษาปากและภาษาอังกฤษได้ถูกต้องและเหมาะสมกับบริบท และชื่อของตัวละครที่ปรากฏในเรื่องมีความสอดคล้องกับชื่อเรื่อง ทางด้านมุมมองทางสังคมนั้น พนมเทียนนำเสนอถึงแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตและสังคมทั้งทางด้านการรักทางด้านการครอบครัว ทางด้านพุทธศาสนา ทางด้านการศึกษาและทางด้านการเอาเปรียบทางสังคม สรุปว่าองค์ประกอบของนวนิยาย การใช้ภาษาและมุมมองทางสังคมมีความเหมาะสมกลมกลืนอย่างดี ทำให้นวนิยายรักของพนมเทียนประสบความสำเร็จทั้งในด้านคุณภาพและความนิยมจากผู้อ่าน

ปิ่นอนงค์ อ่ำปะละ (2548) ได้ศึกษาภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายของโศกตามแนววาทกรรมวิเคราะห์ จากนวนิยายของโศกที่ตีพิมพ์ครั้งแรกในช่วงปี พ.ศ.2535-2540 9 เรื่อง ได้แก่ เกิดแต่ลม ไฟในดวงตานวลนางข้างเขียง ดาวเด่นดิน ทิพยดุริยางค์ เพรงกรรมคลื่นเหนือฟ้า ชุ่มสะบันงารอยอดีต ด้วยวิเคราะห์จากตัวละคร ฉาก บทสนทนา และโครงเรื่อง ผ่านคำและประโยค เพื่อให้เห็นถึงภาพสะท้อนสังคม 5 ด้าน คือ ภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจ ครอบครัว การศึกษา ชีวิตความเป็นอยู่ และปัญหาสังคม ผลการวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนสังคมทั้ง 5 ด้านเป็นภาพสะท้อนของชนชั้นกลางในสังคมที่ใช้ชีวิตอย่างฟุ้งเฟ้อ ไม่มีการวางแผนตามแนวที่ถูกต้อง ในเมื่อสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง หลังจากการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตดั้งเดิมสู่วิถีชีวิตที่ทันสมัย แสดงออกทางพฤติกรรมด้วย ชี้แจงว่าสถานะภาพของชนชั้นกลางยังเกี่ยวข้องกับสถานะครอบครัวซึ่งเป็นปัจจัยที่กำหนดระดับการศึกษา อาชีพและวิถีชีวิตของคนในสังคมให้แตกต่างกันตามค่านิยมซึ่งเกิดจากการรับวัฒนธรรมจากทางตะวันตก ทั้งนี้ก่อให้เกิดผลกระทบตามมาคือ การเกิดปัญหาสังคมที่เป็นผลสะท้อนมาจากการกระทำของคนในสังคม

จตุพร จันทะสูตร (2543) ได้ศึกษาและวิเคราะห์นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่อง ร่มฉัตร ของ ทนยัณตี โดยศึกษาและวิเคราะห์ในด้านองค์ประกอบของนวนิยาย กลวิธีการแต่งและท่วงทำนอง การแต่ง และได้ศึกษาถึงสภาพสังคม วิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีที่ปรากฏในเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายเรื่อง ร่มฉัตร ได้กล่าวถึงประวัติศาสตร์ไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงรัชกาลปัจจุบัน มีโครงเรื่องร่วมกับวิถีชีวิตของตัวละครได้อย่างแนบเนียน ด้วยตัวละครที่สมจริงตามธรรมชาติของมนุษย์ส่วนใหญ่ที่มีเลือดเนื้อและความรู้สึกนึกคิดไปตามการอบรมเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อม อีกทั้งฉากในนวนิยายยังเป็นเหตุการณ์บ้านเมืองที่เกิดขึ้นจริงในช่วงเวลาดังกล่าว เช่น ฉากในพระบรมมหาราชวัง และวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ฉากเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงการปกครอง การพลัดเปลี่ยนอำนาจของผู้นำ เป็นต้น ผู้เขียนนอกจากให้ความรู้ทางเกร็ดประวัติศาสตร์และเกร็ดความรู้ทางด้านประวัติความเป็นมาของสถานที่สำคัญ ๆ แล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตทั้งของชนชั้นสูงในสังคม วิถีชีวิตของชาวบ้าน และวิถีชีวิตที่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาปรับใช้ให้ประเทศทันสมัยตามตะวันตก และพรรณนาให้เห็นถึงวิถีชีวิตของไทย ๆ ที่มีความอยู่เย็นเป็นสุขภายใต้บัญชาของพระมหากษัตริย์ ทำให้ผู้อ่านรู้สึกซาบซึ้งในเรื่องความจงรักภักดีอย่างแนบแน่นแผ่นดินต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ของประชาชนชาวไทยในอดีต เพื่อเปิดเผยภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมอันดีงามของไทยบางอย่างถูกแทนที่ด้วยวัฒนธรรมตะวันตก

อารยา ผังลักษณ์ (2546) ได้วิเคราะห์นวนิยายชุดล่องไพรของน้อย อินทนนท์ ในองค์ประกอบนวนิยายในด้านโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา กลวิธีการเล่าเรื่อง และแก่นเรื่อง เพื่อศึกษาท่วงทำนองแตงนวนิยายและภาพสะท้อนสังคมไทยที่ปรากฏในนวนิยายจากนวนิยายชุดล่องไพรจำนวน 17 ตอน ผลการศึกษาองค์ประกอบนวนิยายชุดล่องไพรของน้อย อินทนนท์ พบว่า ในนวนิยายชุดนี้ ผู้เขียนมักจะวางโครงเรื่องด้วยเปิดเรื่องโดยเล่าสาเหตุของการเข้าป่าผจญภัยก่อน แล้วค่อยกล่าวถึงเหตุการณ์สำคัญ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสนใจใคร่รู้ในการดำเนินเรื่อง ด้วยการดำเนินเรื่องตามลำดับเหตุการณ์จนปัญหาได้รับการคลี่คลายหรือการแก้ไขในตอนจบ และนิยมจบเรื่องด้วยสุภาษิตกรรมมากกว่าลักษณะอื่น ผู้แต่งมักจะสร้างตัวละครด้วยความสมจริงและตัวละครมีพฤติกรรมแบบเห็นจริงอีกด้วย ส่วนฉาก มีทั้งฉากที่เป็นจริงและในจินตนาการ ลักษณะเด่นของฉาก คือ ฉากได้ความเหมาะสม กับเหตุการณ์ และ ฐานะของตัวละครบรรยายฉากและบทสนทนาในเรื่องล้วนบอกถึงบุคลิกลักษณะของตัวละคร และช่วยดำเนินเรื่องให้ดำเนินต่อไปแล้วยังสร้างความสนใจใคร่รู้ ทำให้ผู้อ่านรู้สึกสนุกสนานและตื่นเต้นด้วย ส่วนกลวิธีการเล่าเรื่องนั้น จะเล่าเรื่องโดยผู้เขียนหรือตัวละครเป็นส่วนใหญ่ และดำเนินเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ แก่นเรื่องแสดงความคิดของผู้แต่งที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งในด้านดีและด้านไม่ดี กับการแสดงกฎเกณฑ์ธรรมชาติหรือความเป็นธรรมชาติของโลก ด้านท่วงทำนองการแต่ง พบว่ามีการเลือกใช้คำศัพท์ธรรมชาติอย่างง่ายเพื่อผู้อ่านดำเนินการอ่าน

ได้ง่าย และมีการเลือกใช้คำที่มีความหมายตรง และความหมายแฝง การใช้คำซ้อน คำซ้ำ และคำอุทาน เพื่อเน้นอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดของตัวละคร และการใช้ภาษาโวหารต่าง ๆ เช่น อุปมา และอุปลักษณ์มีความสอดคล้องกลมกลืนกับเนื้อเรื่องด้วย อีกอย่างหนึ่งได้แก่ ผู้เขียนใช้ประโยคสั้นและประโยคยาวให้เข้ากันอย่างไพเราะน่าอ่านในการสร้างบทสนทนาของตัวละคร เพื่อให้เรื่องมีทั้งลักษณะกะทัดรัดและลักษณะละเอียดในการบรรยายและพรรณานานา และเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมีวรรณศิลป์ ส่วนภาพสะท้อนสังคมไทยที่ปรากฏในนวนิยายของน้อย อินทนนท์ พบว่านวนิยายชุดล่องไพรได้สะท้อนภาพบางส่วนของสังคมไทยใน 2 ด้าน ได้แก่ ภาพสะท้อนด้านความเชื่อเรื่องต่าง ๆ และภาพสะท้อนด้านการใช้ชีวิตของพรานป่า

งานวิจัยที่ศึกษาและวิเคราะห์นวนิยายจีน เรื่อง เมืองชายแดน

ลี่เยียนจุน (Li Yanjun, 2007) ได้ศึกษาเปรียบเทียบภาพลักษณ์ชนชาติจีนที่แฝงอยู่ระหว่างนวนิยาย เรื่อง ประวัติจริงของอาคิว กับนวนิยายจีน เรื่อง เมืองชายแดน ได้วิจารณ์ไว้ว่า เรื่อง ประวัติจริงของอาคิว เน้นการเปิดเผยสิ่งที่เป็นอุปสรรคชั่วร้ายในสังคมของประเทศจีนและวัฒนธรรมจีน อาคิวเป็นคนที่แยกแยะถูกผิดไม่เป็น มีความเชื่อถือในสิ่งไม่ดี มองตัวเองต่ำด้อย ชอบประจบประแจง ชอบพูดเกินความจริง และเป็นคนหัวโบราณไม่ยอมรับสิ่งใหม่ ๆ รังเกียจการปฏิวัติพัฒนา ขณะที่เรื่องเมืองชายแดน เน้นการเปิดเผยสิ่งที่สวยงามบริสุทธิ์ทั้งในธรรมชาติและในสังคมของมนุษย์โลก สังคมในเมืองชายแดนเต็มไปด้วยเมตตาเมตตาใจ มีความสามัคคี มีความซื่อสัตย์และมีความจงรักภักดี และสังคมของมนุษย์โลกที่อาศัยอยู่ร่วมกับสิ่งธรรมชาติอย่างกลมกลืนและปรองดองกัน นวนิยายสองเรื่องนี้ถึงแม้จะได้สะท้อนสิ่งที่ตรงกันข้ามและแสดงภาพลักษณ์ที่แตกต่างกัน แต่มีอุดมคติเดียวกันคือปรารถนาให้ชนชาวจีนมีจิตใจที่สมบูรณ์เข้มแข็ง

ถานเหวินหัว (Tan Wenhua, 2010) ได้ศึกษาลีลาการเล่าเรื่องในนวนิยายจีน เรื่อง เมืองชายแดน ในด้านโครงเรื่อง การใช้ภาษา แก่นเรื่อง ตัวละครและฉาก เป็นต้น เขาสรุปลีลาการเล่าเรื่องในนวนิยายจีนเรื่อง เมืองชายแดน ว่า 1. นวนิยายจีนเรื่อง เมืองชายแดน มีการเรียงลำดับเหตุการณ์อย่างรอบคอบ ในเรื่องมีการบรรยายได้ 3 ประเด็น ได้แก่ประเด็นหลักคือนางเอกซู่ซู่ และประเด็นรองคือประเด็นปู่ของซู่ซู่และประเด็นแม่ของซู่ซู่ 2. นวนิยายจีนเรื่อง เมืองชายแดน มีศิลปะในการใช้ภาษาและการสร้างโครงเรื่อง หมายถึงผู้ประพันธ์เลือกใช้คำไพเราะและเรียบเรียงอย่างมีลีลาจังหวะเหมือนดนตรี และดังที่กล่าวในข้อ 1 ว่าการเล่าเรื่องในวรรณกรรมเรื่องนี้ไม่ใช่มีเพียงประเด็นเดียวแต่มี 3 ประเด็นที่ซับซ้อนเกี่ยวพันกัน คล้ายคลึงกับดนตรีประสานเสียง อีกทั้งในเรื่องยังพรรณนาถึงเพลงลูกทุ่งไว้หลายครั้งหลายหน ทั้งนี้ทำให้วรรณกรรมเรื่องนี้มีเสน่ห์มากขึ้น 3. นวนิยายจีนเรื่องเมืองชายแดน มักจะมีจินตภาพ อย่างใดอย่างหนึ่งปะปนในการดำเนินเรื่อง ใช้สิ่งที่เป็นรูปธรรมอย่างหนึ่งมาแทนสัญลักษณ์นามธรรมอย่างหนึ่ง จินตภาพเหล่านี้อาจมีบางอย่างที่ขัดแย้งกัน แต่ก็

ความสัมพันธ์กันและสุดท้ายได้ประกอบเป็นภาพรวมของเมืองชายแดน การจัดแย้งและการกลมกลืน
เช่นนี้ทำให้วรรณกรรมเรื่องนี้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

หันลี่ลี่ (Han Lili, 2013) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบทแปลนวนิยายจีน เรื่อง เมืองชายแดน ฉบับ
ภาษาอังกฤษระหว่างฉบับแปลโดยเกลดิส (Gladys, 2524) กับฉบับแปลแปลโดย เจฟฟรีย์ (Jeffrey,
2552) ใน 3 มุมมอง ได้แก่ 1. ทำไมสังคมและวัฒนธรรมจึงได้เลือกเกลดิสและเจฟฟรีย์ให้เป็นผู้แปล
วรรณกรรมจีนเรื่อง เมืองชายแดน หรือจะกล่าวไว้ในฐานะที่เป็นผู้แปล เกลดิสและเจฟฟรีย์ได้
ปรับตัวอย่างไรเมื่อถูกสังคมและวัฒนธรรมเลือกให้เป็นผู้แปลวรรณกรรมจีนเรื่อง เมืองชายแดน 2. ทำไม
เกลดิสและเจฟฟรีย์จึงเลือกที่จะแปลวรรณกรรมจีนเรื่อง เมืองชายแดน 3. เมื่อสังคมและวัฒนธรรม
ได้เลือกเกลดิสและเจฟฟรีย์เป็นผู้แปลแล้ว บทแปลของเกลดิสและเจฟฟรีย์สามารถตอบสนองความ
ต้องการของสังคมและวัฒนธรรมได้หรือไม่ และวิจารณ์ว่า บทแปลของเกลดิสและเจฟฟรีย์ทั้งสอง
คนต่างเป็นผลลัพธ์ที่สังคมและวัฒนธรรมคัดเลือกตามธรรมชาติมา ขณะเดียวกันก็เป็นผลลัพธ์ที่ผู้แปล
ทั้งสองได้ปรับปรุงเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมและวัฒนธรรม แต่บทแปลของเกลดิส
จะทำได้ดีกว่าบทแปลของเจฟฟรีย์

ดิงฟูเจีย (Ding Fujie, 2011) ได้ศึกษาเรื่อง การถ้อยแถลงยอมรับนวนิยายจีน เรื่อง เมือง
ชายแดน (ตอนคัดลอก) ในกลุ่มนักเรียนมัธยมปลายเพื่อเสนอความคิดเห็นต่อการปรับปรุงบทเรียน
วรรณกรรมจีนเรื่อง เมืองชายแดน ถูกเลือกเป็นบทเรียนบทหนึ่งในหนังสือตำราเรียนภาษาจีนที่ใช้ใน
กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีบทบาทสำคัญในเรื่องช่วยให้เยาวชนเข้าใจและยอมรับ
วัฒนธรรมจีนของตนเอง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาภาวะกลุ่มเยาวชนมีผลการ
ตอบสนองต่อวรรณกรรมเรื่องนี้อย่างไร ผลวิจัยพบว่า 1. นักเรียนที่ไม่เคยอ่านวรรณกรรมดังกล่าว
นั้นมี 66.3% 2. นักเรียนที่เห็นว่าชื่นชอบมากรวมวรรณกรรมดังกล่าวมี 41.6% นักเรียนที่เห็นว่าชื่นชอบ
ปานกลางต่อวรรณกรรมดังกล่าวมี 48.8% และนักเรียนที่เห็นว่าไม่ชื่นชอบวรรณกรรมดังกล่าวมี
9.6% 3. สำหรับความพึงพอใจในการคัดลอกจากวรรณกรรมดังกล่าวในบทเรียน นักเรียนที่มี
ความเห็นว่าเป็นประโยชน์มาก 44% พอใจปานกลาง 46.4% ไม่พอใจ 9.6% 4. สำหรับแบบฝึกหัดหลัง
บทเรียนดังกล่าวได้ช่วยให้เข้าใจบทเรียนดังกล่าวมากขึ้นหรือไม่ นักเรียนที่เห็นว่ามีส่วนช่วย
66.3% 5. สำหรับความพึงพอใจในกิจกรรมการเรียนการสอนบทเรียนดังกล่าว นักเรียนที่มี
ความเห็นว่าเป็นประโยชน์มาก 44.7% ปานกลาง 41.9% ไม่พอใจ 13.4% อีกทั้งผู้วิจัยเสนอว่าควรปรับปรุง
บทเรียนดังกล่าวในด้านการเลือกบทคัดลอกเพื่อจูงใจนักเรียน และควรที่จะพัฒนาแบบฝึกหัดหลัง
บทเรียนดังกล่าวเพื่อช่วยนักเรียนเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น และควรที่จะพัฒนาคู่มือการเรียนการสอนบทเรียน
ดังกล่าวสำหรับผู้สอน

เฉินฉางชุน (Chen Changchun, 2008) ได้ศึกษาและวิเคราะห์แนวโน้มการปฏิเสธกระบวนการเข้าสู่สังคมอุตสาหกรรมในนวนิยายจีน เรื่อง เมืองชายแดน ในวงการวิจารณ์วรรณกรรมจีนมีการอภิปรายกันอยู่ตลอดเวลาว่ามีหรือไม่ โดยวิเคราะห์จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเรื่องและตัวละครแต่ละตัวจนถึงจิตใต้สำนึกและเหตุผลที่ผู้ประพันธ์วางโครงเรื่องเช่นนี้และเหตุผลที่สร้างตัวละครแบบนี้ พร้อมวิจารณ์ไว้ว่า 1. นวนิยายจีนเรื่อง เมืองชายแดน สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความคิดของผู้ประพันธ์ที่มีต่อสังคมอุตสาหกรรมและวัฒนธรรมของตน เพื่อให้ได้สะท้อนทรัพยากรอันเป็นเอกลักษณ์ 2. จิตใต้สำนึกของผู้ประพันธ์ เลียนจงเหวิน มีแนวโน้มที่จะปฏิเสธกระบวนการเข้าสู่สังคมอุตสาหกรรม แต่ยอมรับวัฒนธรรมจีนแบบดั้งเดิมมากกว่า เมืองชายแดนและสังคมในเมืองชายแดนได้ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้อย่างเป็นอุดมคติแบบวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม มองอีกด้านหนึ่ง ก็ได้สื่อถึงความไม่พอใจในปัจจุบันและการเป็นห่วงภาวะสังคมของชาติ เรียกร้องการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความสามัคคีระหว่างบุคคล

งานวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเห็นการปฏิบัติจริงในการวิเคราะห์นวนิยายตามแนวคิดวิเคราะห์วรรณกรรมในด้านโครงสร้างและด้านภาพสะท้อนสังคม รวมถึงยังทำให้เข้าใจถึงนวนิยายจีน เรื่อง เมืองชายแดน มากขึ้น ทั้งในด้านโครงสร้างและทัศนะความคิดที่ปรากฏในเรื่องมากขึ้น ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและวิเคราะห์ความโดดเด่นของนวนิยายจีน เรื่อง เมืองชายแดน ในทั้งด้านโครงสร้างและด้านภาพสะท้อนสังคมจีน